

Tábor svatých přemožen diletanty

Martin R. Čejka

Francouzský spisovatel Jean Raspail měl v době vydání *Tábora svatých*, tedy v roce 1973, za sebou již několik románů a cestopisů, ale právě až tato kniha vyvolala celosvětový rozruch a dočkala se řady překladů. Pokroková levice ji ihned, jak se sluší a patří, zahrnula řadou poněkud už únavných nálepek: „fašistická“, „rasistická“, „xenofobní“... To ovšem na opačné straně barikády vzbudilo ještě větší zájem o zmíněné Raspailovo dílo.

Některým dokonce vadila a vadí samotná osoba autora, tradičního katolíka, který se nepokrytě označuje za odpůrce demokracie, za monarchistu, jehož monarchismus má však jistý dadaistický rozměr. Sám jednou s francouzským nonšalantním sebevědomím prohlásil, že by rád smyl skvrnu, již jeho předek François-Marie Raspail pošpinil rodinný štít, když jako člen Národního shromáždění prosazoval všeobecné volební právo. A pokud se někdo ptá sám sebe, zda to Jean Raspail myslí opravdu všechno vážně, pak mu jeho knihy na první pohled příliš nenapoví, neboť vyvolávají tutéž otázku.

Až do nedávné doby byl jedinou Raspailovou knihou, která se dočkala českého překladu, román *Já, Antoine de Tounens, král patagonický*. Ten vyšel kupodivu ještě roku 1987 v nakladatelství Práce, pochopitelně bez bližších údajů o autorovi. Román o samozvaném králi Araukánie a Patagonie Orélie-Antoinovi I. není jen příležitostí k seznámení se s dílem předního francouzského spisovatele, ale podhaluje hlavní rys jeho tvorby. (Navíc zcela vyvrací trapné osočování z rasismu, neboť v něm autor mj. odsuzuje chování bělochů vůči jihoamerickým Indiánům.) Při četbě knih Jeana Raspaila postupně zjišťujeme, že se pod hlavním příběhem odehrává další, hlubší děj. Jako kdyby se nás autor chvillemi ptal: „Opravdu si myslíš, že to je o tom, o čem si myslíš, že to je?“ Je např. jeho kniha *Arneau du pêcheur* („Rybářův prsten“) jen románem o poslušnosti avignonského papežství, které v této fikci přetrvalo až do našich dnů? A to samé platí i o *Táboru svatých*. Jean Raspail je bezesporu spisovatel reakční, tedy co do obsahu, nikoli formy. Je citlivým pozorovatelem a svědkem zániku, či spíše zdánlivého konce. V situaci, kdy se vše zřítí z útesu, dokáže Raspail na jeho hraně najít kousek něčeho, co tam Božím řízením ulpělo a přetrvalo, a právě to je věčné, podstatné a cenné.

Tábor svatých vypráví o exodu stovek tisíců zoufalých Indů, kteří se na lodích vydali hledat svůj ráj – Evropu. Nadšeně otevřenou náručí Západu, která blahosklonně zvala každého přistěhovalce, zachvátí třas nejistoty. Někteří vědí, co by se mělo dělat, ale bojí se to říct nahlas. Jiní s uspokojením očekávají konec starého světa, který nenávidí. Najdeme zde novináře vždy s prstem na tepu doby i ty, kteří před hrozícím nebezpečím varovali, ale byli označováni za extrémisty. Bude mít Západ dostatek sil a odhodlání čelit invazi přistěhovalců?

Raspail pojednává nejen o vynucované falešné a pokrytecké lásce, o moderních kněžích v džínách, kteří jsou

vždycky všude první, o profesionálních altruistech nahánějících vychrlité „drahoušky“ jako zvěř na safari, levicových oikofobech s patologickým odporem ke všemu vlastnímu, ale také o těch, co se rozhodli bránit poslední zbytky právě končící minulosti nebo alespoň její památku. Jím popisovaná invaze má v sobě cosi démonického, přičemž ničící vlna přistěhovalců je spíše pouze jakýmsi nástrojem. Má to být zkouška, anebo snad soud?

Tábor svatých není rasistickou knihou o špinavých a zlých Indech, jak někteří tvrdí, je v první řadě o nás, o bílých, spořádaných obyvatelích Evropy, kteří už ale možná pozbyli vůli k životu a zapomněli, za co stojí umírat. Ale, jak již bylo řečeno, pod jejím povrchem se odehrává ještě jiný děj... Ostatně sám autor je toho názoru, že *Tábor svatých* není smutnou knihou.

Toto dílo je českým čtenářům bohužel předkládáno v navysost nepodařeném překladu. Hlavní vina padá na hlavu vydavatele pana Radomíra Fiksy, který patrně považuje korekturu textu za buržoazní přežitek. Strojopisný překlad doktorky Marie Klečacké-Beylyové, která se mimochodem od konečné podoby knihy později distancovala, byl pravděpodobně pouze naskenován bez jakékoli další úpravy, čímž došlo nejen k zachování původních chyb, ale dokonce přibyly i nové, většinou trapné „překlepy“. Může se stát, že šotek změnil slovo „dobře“ na „bobře“, ale když vám v odstavci běhá celé stádo „bobrů“, začne to být únavné. Některé věty jsou navíc neskutěčně zkomolené. Kniha údajně „popisuje mírumilovnou invazi Francie, posléze Západu třetím světem“. K pochopení souvětí: „Myslím, že adopci v malém, naději, z níž žilo tolik těchto ubohých lidí, se substituovala naděje mnohem nepravděpodobnější, úplně šlená, ještě dosti vágní naděje adopce v celku,“ je nutno značného důvtipu. Podobné překážky čtenář se silnou vůlí a bojovým nasazením překoná, byť se jeho duch zapotí, ale nutně narazí v místech, kde má překlad opačný nebo jiný význam než původní text. Uvedu alespoň několik ukávek: „nepočtým davem“, má být „nespočtým davem“; „u popravicích katů“ – „u popravicích kůlů“; „všichni kovaní Tráci“ – „všichni kovaní toráči“; „To je sporná otázka!“ – „To je ta sporná otázka!“; „pracuje pro ni“ – „pracuje proti ní“. Zájemce o další přehled hrůz odkážu na recenzi *Tábora svatých* od Martina Machovce, která vyšla ve *Tvaru* 10/2010.

Pokud tedy máte dostatek odvahy a holubičí povahu a chcete alespoň v obrysech poznat obsah Raspailovy knihy, tímto víte, že si lze zakoupit *Tábor svatých* také v „češtině“. Sem tam občas něco přes temný háv hodně špatného vydání i probleskne. Nicméně kvůli účtě k autorovi nemohu tento skvělý román v dané podobě doporučit. Pokuste se spíše v antikvariátu sehnat *Já, Antoine de Tounens, král patagonický*. O to hlavní nebudete ochuzeni, neboť v každé knize Jeana Raspaila najdete něco věčného.

Jean Raspail, *Tábor svatých*, Žďár nad Sázavou 2009.